

Základní tendence

- Pokles souhrnné výkonnosti české ekonomiky v 1. čtvrtletí 2009 zrychlil, když HDP se reálně snížil o 3,4 %. Hrubá přidaná hodnota klesla méně vzhledem k tomu, že se meziročně propadly i daně z produktů. Na pokles hrubé přidané hodnoty měl největší vliv zpracovatelský průmysl.
- Změnila se rovněž struktura HDP, když při poklesu výdajů na hrubou tvorbu kapitálu (především zásob) a čistého exportu se meziročně zvýšily výdaje na konečnou spotřebu o 3,6 % (zvláště výdaje vládních institucí).
- V 1. čtvrtletí 2009 byla lépe zhodnocena česká národní práce na zahraničních trzích, což vedlo k nižšímu poklesu hrubého domácího důchodu než HDP. Zároveň však byla hodnota hrubého disponibilního národního důchodu nižší než HDP, neboť došlo k dalšímu odlivu čistých plateb výrobním činitelům do zahraničí. Hrubé národní úspory - přes jejich výrazné snížení - sice stačily financovat výdaje na hrubou tvorbu kapitálu, avšak v menším rozsahu než před rokem.
- Průmyslová produkce klesla meziročně téměř o pětinu, z toho produkce zpracovatelského průmyslu klesala ještě rychleji. Snížila se i stavební produkce, maloobchodní tržby i tržby ve službách. Indikátor důvěry podnikatelů se zhoršil.
- Běžný účet platební bilance zaznamenal přebytek, když pokles vývozu zboží byl větší než pokles dovozu, byl však nižší než v letech 2007 a 2008. Zvětšil se deficit bilance výnosů, finanční účet byl v mírném deficitu.
- Ceny zemědělských výrobců výrazně klesaly (zvláště rostlinných výrobků). Cenová hladina průmyslových výrobců se snížila jen mírně ovšem s výraznými rozdíly jednotlivých skupin výrobků. Naopak vzrostly ceny stavebních prací. Spotřebitelské ceny rostly výrazně pomaleji (2,1 %) než před rokem. Příznivě působil vývoj směnných relací, ceny v zahraničním obchodě zbožím v korunovém vyjádření rostly, přičemž vývozní rychleji než dovozní. Po očištění o kurzové vlivy klesaly vývozní ceny pomaleji než dovozní.
- Pokles výkonnosti ekonomiky se již výrazně projevil i na trhu práce. Snížila se celková zaměstnanost, ve službách však vzrostla, čímž zmírnila propad v sekundárním sektoru. Vzrostla nezaměstnanost, mezičtvrtletně nejvíc za celou novodobou historii České republiky. Dále prudce klesl počet volných pracovních míst. Průměrná hrubá měsíční mzda reálně mírně vzrostla díky zpomalení inflace.
- Tahounem růstu peněžní zásoby byly peníze v oběhu, naopak úvěrová expanze byla výrazně zredukována.
- Při faktické stagnaci příjmů státního rozpočtu došlo k poklesu jeho výdajů, takže saldo státního rozpočtu bylo jen mírně záporné.